

ST.

28. OKT. 1948
60. ÅRGANG
NUMMER 41-42

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INNHOILDSFORTEGNELSE:
KRISTUS, ALLHEIMS DROTT - UNGDOMSDAGEN
31. OKT. - RUSSLAND OG KRISTENDOMMEN -
KOLLEKTEN FOR «ST. OLAV» - KRISTEN KUNST
I FRANKRIKE - PRESIDENT BENES - TIL DOM-
FEST I KØLN. V. - BØKER - UTENLANDSNYTT

FORVANDLES FOR Å FORENES

Av Giovanni Papini i sitt «Brev til menneskene»

Nå vil jeg si dere i kjærlighet, hva som er frelsens hemmelighet: at alle mennesker samles til enhet i Kristus. Splittelsen er den store synd mot menneskeheten — Splittelsen i kaster, i klasser, i raser, i partier, i nasjoner, i religioner. Krigene med all deres elendighet kommer av denne fornektelse av det brorskap, som den evige Fader ville skulle herske på jorden. Vi må utfylle grøftene, opprykke grensepelene, fjerne barrierne, oppheve grensene. Menneskene vil aldri få fred, før alle møtes og forenes under Menneskesønnens tegn. Åndelig enhet, politisk enhet, sosial enhet. Disse to siste enheter vil ikke være mulige uten den åndelige, som kun kan realiseres i kristendommen. Den alene kan forvandle ville til siviliserte, barbarerne til brødre. Menneskeheten kan bare frelses ved å bli katolsk dvs. universel, forenet i én og samme sannhet. *Forvandles for å forenes*, dette er frelsens ord. Befri deg for dyret for å bli Gud lik. Adlyd den Gud som ble jordisk, for at mennesket kunne bli himmelsk. Kanskje vil det ta århundrer, kanskje årtusener, men vi må begynne. Enhver nøling er den overhengende fare. Altfor lenge har mennesket bare tenkt på å beherske materien, nå er det tid til å vende seg til den indre forvandling, til omvendelsen, til å beherske seg selv. Å endre regjering og utstede forordninger nytter ingenting, så lenge mennesket vedblir å være det samme som hittil: en ulv kledd som hyrde, en hyene påkledd som menneskevev, en rev som folketaler, en gorilla i

doktorhabitt. Omvendelsen (Metanoia) i evangelisk forstand, er forutsetningen for den nødvendige enhet, som er frelsen. Denne enhet er i den grad villet av Gud, at menneskene har forberedt den, nesten mot deres vidende og vilje, ned gjennom tidene. Vi er i disse siste tider nådd til at det eksisterer fire, fem store imperier, som holder de få ennå levende mindre stater i deres hånd, og allerede skimter man de store kontinentale enheter. Dette resultat er oppnådd gjennom århundreders kamp og omveltninger, og hvert nytt trin oppad har kostet ofre av blod og elendighet. Menneskeheten har med tapet av sin fred måttet betale denne ufullkomne og usikre enhet. Nå står menneskeheten på det siste stadium, foran den er to veier, en lang og blodig, en kort og ublodig. Hvis dere virkelig vil avverge de siste kriger, som må bli menneskehetens selvmord, så velg den annen av de to veier. Men atter og atter må jeg gjenta for dere: ingen enhet er mulig uten åndelig enhet. Verden må bli kristen, eller den må forgå. Mennesket må velge, — enten tilbake til den rene dyriskhet eller ut av den for bestandig. Den nåværende tilstand er den verste av alt. Dere har ikke dyrets brutale livsglede, men må stadig plages av den anger, de skrupler som kommer av bevisstheten om å være født til en høyere bestemmelse, som dere har fornektet, men ikke forglemte. Dere har bare valget mellom to ting: enten å bli dyr, som går selvmordet imøte, eller å bli frelste kristne, som kan frelse andre.

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrå. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium.

Jesu Hjerte kapell, Nyv.17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 7: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgm. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt.1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl.8.30: Fromesse. Kl.10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 644.
Kl. ¼ 8: Fromesse. Kl. ¼ 11: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 31. OKTOBER: (24. sønd. etter pinse, 4. sønd. etter Apenbarings-søndag) Kristi Kongefest. Ep. Kol. 1, 12—20. Ev. Joh. 18, 33—39. **Mandag:** Alle helgernes fest. **Tirsdag:** Alle sjelers dag. I. Messe: Ep. I Kor. 15, 51—57. Ev. Joh. 5, 25—29. II. Messe: 2 Makk. 12, 43—46. Ev. Joh. 6, 37—40. III. Messe: Ep. Ap. 14, 13. Ev. Joh. 6, 51—55. **Onsdag:** 3. oktavdag for Alle helgeners fest. **Torsdag:** Karl, bisk., bekj. **Fredag:** Bededag. **Lørdag:** 6. dag i oktaven.
SØNDAG 7. NOVEMBER: (25. sønd. etter pinse, 5. sønd. etter Apenbarings-festen). Feiring av Alle helgeners fest. Ep. Ap. 7, 2—12. Ev. Mt. 5, 1—12. Ep. Kol. 3, 12—17. Ev. Mt. 13, 24—30. **Mandag:** Oktaven for Alle helgeners fest. **Tirsdag:** Vigsling av Laterankirken. Ep. Ap. 21, 2—5. Ev. Luk. 19, 1—10. **Onsdag:** Andreas Avellinus, bekj. **Torsdag:** Martin, pave, mart. **Lørdag:** Didacus, bekj.
SØNDAG 14. NOVEMBER: (26. sønd. etter pinse, 6. sønd. etter Apenbarings-festen).
PÅ BEDEDAGEN ER ALLE DISPENSERT FRA FASTE OG ABSTINENS.

N. K. K. F.s boklotteri

til inntekt for bladet «St. Olav»

Innsamlingen av bøker er nå avsluttet. Det blir i alt 54 gevinster. Foruten de 46 bøker som er oppført på de oversendte lister, ber vi medlemmene å føye til disse:

- Nr. 47. Lloyd Douglas: Men jeg så ham dø.
» 48. Francis Bull: Minner og tradisjoner.
» 49. Stensaker: Det hendte i Bergen.
» 50. Constance Wiel Schram: Florence Nightingale.
» 51. H. F. L'Orange: Fra antikk til middelalder.
» 52. Lars Hamre: Erkebiskop Erik Valkendorf.
» 53. Olaf Gullvåg: Sigerhuva.
» 54. Kirsten Bergh: Lorck sine.

De to siste bøker er sendt oss fra en giver i Holland. Stor takk skylder vi alle givere som har gjort dette lotteri så rikholdig, at noen hver får lyst til å prøve lykken.

Bestill lodd-bøker i St. Olavs ekspedisjon eller hos frøken Maria Müller, Kirkeveien 57, Oslo. Hver loddbok inneholder 50 lodder a kr. 0,25 — kr. 12,50.

Alle St. Olavs lesere bør støtte opp om bladet ved å kjøpe lodder.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.
Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt onsdag. Lørdag: 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.
Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen fredag aften.

K R I S T U S

Allheims drott

Joseph Guntermann:

Lov Jesu namn og herredom,
høgenlar i hans slott!
Ber krona fram med hyllings-ljom,
og kryn han allheims drott!

Du vitneflokk i himmelkor
som tolmods krans hev nått,
kved kongskvad for den herre stor
og kryn han allheims drott!

Ja, gjev me med Guds kvite her
av all vår hug og hått
syng songen ny for Herren kjær
for Jesus, allheims drott!

Du frelste her av Adams ætt,
løyst ut av naud og nott,
pris han som nåde gav for rett,
og kryn han allheims drott!

Kvart folk i kvar ei heimsens bygd
her under soltjeld blått,
gjev han åleine herrehøgd,
og kryn han allheims drott!

Etter Edward Perronet ved Arne Garborg

Ungdomsdagen 1948

«At Nordens unge katolikker må bli stadig mer besjelet av offervilje for Kirkens sak.»

Slik lyder intensjonen den katolske ungdom i de nordiske land skal samles om i felleskommunionen på Kristi Konge-fest.

Det sentrale i denne intensjonen er offertanken. Det viser at vår ungdom kjenner sitt kall i dag. Ofret er i sitt dypeste vesen innsats, aktivitet, — egenskaper helt i pakt med det unges eget vesen. «Å være ung har intet med alder å gjøre, — det er en egenskap,» har en uttrykt det engang.

Ingenting er derfor rimeligere enn at alles øyne retter seg i håp mot ungdommen når store løft skal tas, når framtidens oppgaver rulles opp.

Ungdommen er også villig til offer, til å ofre. Det er en fatal feil vår tids eldre gjør når de bebreider den

unge slekt for ikke å eie offersinn. Jo, de eier det kanskje mer enn noe annet ungt slektledd forut. De er bare ikke villig til rett å slett å ofre. De er ikke nøydt med å bli slengt ut som kanonføde, bli flyttet fra front til front som brikker bare for de voksnes ærgjerrigheter, det være seg på krigenes eller ideologienes fronter.

Vi må se annerledes på ungdommen. Vi må ikke bare gjøre vilkårlig bruk av den generøstet som naturlig preger den.

Vi må alliere oss fastere med selve det unge element for å styrke og verne om unghetens drivende egenskap i oss selv. Vi må alliere oss med ungdommen i aktivt offersinn. Da blir de unges sak alles sak og vår sak de unges.

La oss da alle slutte oss til intensjonen de unge har satt opp på årets Kristi Kongefest: «At Nordens unge katolikker må bli stadig mer besjelet av offervilje for Kirkens sak.»

Ungdomspresten.

Norsk og tysk katolsk ungdom utveksler hilsener

I forbindelse med Dom-jubileet i Köln avla de utenlandske gjester med Kardinal-legaten i spissen et offisielt besøk i Altenberg, hovedsetet for den tyske katolske ungdom. I tilslutning til det offisielle besøk var hs. høy-ærv. biskop Mangers og ungdomspresten gjester hos de tyske ungdomsledere. Ved denne anledning ble der utvekslet følgende hilsener:

Hilsen fra norsk katolsk ungdom

til det Tyske Katolske Ungdomsforbund.

I glede over å kunne delta i 700 årsfesten for Kölnerdomen, har jeg den ære å overbringe her fra Altenberg, en varm hilsen fra norsk katolsk ungdom til Tysklands katolske ungdom. Måtte Gud gi at vi i framtiden gjensidig kunne hjelpe og styrke hverandre i ekte kristelig kjærlighet. Ikke medlemmenes tall, men Kristi nåde er det avgjørende, og hver enkelt må virke med den.

Altenberg, 16. august 1948.

Ivar Hansteen Knudsen (s)
Ungdomsprest
for Oslo Apostoliske Vikariat.

Det Tyske Katolske Ungdomsforbund

hilser den katolske ungdom i Norge.

Ved 700 årsfesten for Kölnerdomen forener i disse dager mange troende fra hele verden seg med katolikkene i Tyskland. Likesom katedralens tårn raker opp over byens ruiner, så overstråler enhetens ånd krigsårenes splid. Men vi, hundretusener av unge menn og kvinner sammensluttet i Det Tyske Katolske Ungdomsforbund, opplever en særlig gunst ved besøket av så mange av

Kirkens overhyrder her på vårt Forbunds hovedsete. Vår Hl. Fars Kardinal-legat, så vel som kardinaler, erkebiskoper og biskoper fra alle jordens kanter har besøkt domkirken og Haus Altenberg.

Gjennom dem sender vi en hilsen fra Tysklands katolske ungdom til verdens katolske ungdom.

I broderkjærlighetens ånd hilser vi dere, katolske ungdommer i Norge, og ønsker ungdomsarbeidet og det apostoliske virke i folket rike frukter til Guds ære, til fred mellom folkene og til beste for deres land. Det er vår oppriktige vilje å prege kjærlighetens og fredens ånd inn i den tyske katolske ungdom, og i forening med den katolske ungdom av alle folkeslag å arbeide for verdens kristning.

Foran bildet av Vår Frue av Altenberg i den tyske katolske ungdoms katedral, minnes vi alle våre venner blant Norges katolske ungdom, og anbefaler deres arbeide til Fredens Dronning.

Josef Rommerskirchen Ludgera Kerstholt
forbundsledere

Mgr. Ludwig Wolker

Mgr. Hermann Klens.

Ukvinnelig emansipasjon

Kvinnens kamp for frihet har ført henne dypere og dypere inn i et morass av vilkår som øder hennes natur og misjon. Chestertons bemerkning er mer enn en henslengt åndfullhet: «Tyve millioner kvinner reiste seg og skrek: Vi vil ikke la oss diktere! Og så gikk de hen og ble — stenografer!» Dette er summen av kvinnens stilling i den moderne verden. Kvinnene gjorde opprør mot innesperringen i hjemmet. Nå ser de seg stengt inne i skrivemaskinens mekaniske rutine og mellom benkerader, noe som for en kvinne virker enda mer monotont på grunn av dets overmåte upersonlige karakter.

Janet Kalven.

Har Russland noen gang vært et kristent land?

Religiøse og irreligiøse trekk fra Russlands historie før 1917

Av C. Bolton

Vi vesteuropeere har vanskelig for å fatte det veldige og kompliserte begrep vi kaller U.S.S.R. De mange motstridende meldinger vi får om religionenes stilling i Sovjetunionen øker bare vår forvirring.

Forfatteren av denne artikkel hevder at en omfattende historisk og geografisk oversikt er ubetinget nødvendig for å forstå den aktuelle situasjon. Selvfølgelig er det ikke til å unngå at mange detaljer må utelates i en slik oversiktsartikkel, men den vil forhåpentlig likevel tjene som en innføring i emnet for dem som gjerne ville trenge nærmere inn i spørsmålene.

Den materialistiske oppdragelse og stengningen av en mengde kirker har oppmuntret mange millioner av Sovjets nesten 200 millioner mennesker til å forkaste religionen. Vi kan uten videre betrakte dette som et faktum, — statistikker er unødvendige. Og selv om en kunne fremskaffe høyaktige statistikker og data om religionens stilling i Sovjet i dag, ville en likevel lett trekke gale slutninger. Slike statistikker måtte nødvendigvis sammenliknes med liknende statistikker fra før 1917.

I virkeligheten gir mange utsagn om religionens stilling i Russland i dag et galt inntrykk, fordi de tydeligvis er gitt uten kjennskap til den religiøse situasjon før revolusjonen. Alle redegjørelser om religionens fram- og tilbakegang i Russland må sammenholdes med opplysninger om den ortodokse kirkes virkelige stilling dengang den var «velsignet» med Statens støtte og måtte finne seg i regjeringens mange restriksjoner.

Dessverre er det intet håp om å finne en nøyaktig oversikt over religionens stilling i Tsarens Russland, da statistikkene dengang var meget unøyaktige, og ofte pyntet på. Men på basis av enkelte offisielle beregninger som er kontrollert av opplyste og bereiste iakttagere, har det vært mulig å oppnå en noenlunde sansynlig vurdering av de religiøse tendenser og en omtrentlig oversikt over hvor stor prosenten av de ortodokst troende var. Det følgende er et slikt omtrentlig overslag, basert på autentiske kilder.

Den ortodokse russiske kirke ble for en alt overveiende del støttet av folk av russisk rase og språk, antagelig 60—65 prosent av befolkningen. Mesteparten av disse folk av ekte russisk avstamning var bosatt i Russlands historiske kjerne, de store sletter og sentrale høyland mellom Dnjepr i vest og Volga i øst. I denne historiske del av Russland har Moskva alltid vært hovedstaden for stat og kirke, men det er verdt å legge merke til at primatet for kirken ble opprettet i Moskva først i 1326, og ikke før i slutten av det 15. århundre begynte det moskovittiske rike å tilegne seg territorium av virkelig betydning.

Det er nødvendig å gjenta disse fakta, for det er den alminnelige mening i dag at det Russland vi kjenner ble kristnet i slutten av det 10. århundre av St. Vladimir

av Kiev. Sannheten er at da begynte bare en mindre misjonsvirksomhet blant de halvville, nærmest nomadiske stammer, som senere — da de hadde nådd fram til en mer sivilisert livsførsel — ble overfalt og undertrykt av Djengis Khans ville horder (tidlig i det 13. århundre). Skal vi vurdere den ortodokse kirkes makt i Russland, må vi ikke glemme at den russiske sivilisasjon er meget ung i forhold til den europeiske kultur forøvrig.

Hvor mange ortodokst troende var det da blant russerne? Mange millioner, antagelig omtrent en fjerdedel av den russiske befolkning tilhørte religiøse grupper utenfor den ortodokse kirke. De såkalte «gammel-troende» eller «Raskol» tallet sansynligvis mere enn 10 millioner, og var vesentlig bosatt i det nordlige Russland og Sibiria. Disse «gammel-troende», som på alle områder var mere gammelrussiske enn de ortodokse, hadde foretrukket å gå sin egen vei fremfor å godta Patriarken Nikons liturgiske reformer i det 17. århundre. Foruten tapet av disse kunne den ortodokse kirke heller ikke regne med de hemmelige sektene som dyrket merkelige og ofte fantastiske ritualer av dunkel opprinnelse. Av disse sekter skal særlig her nevnes «Khlysti» (selvpiskerne) og «Skoptsi» (kastratene). Det er selvsagt helt umulig å få rede på det nøyaktige antall av disse eksentriske sekters tilhengere; og hvor mange av overklassen og den såkalte intelligensia var gått over til en kynisk materialisme, eller endog til ateisme, er også umulig å si, men disse var selvsagt mere innflytelsesrike i kraft av sin stilling i samfunnet enn ved sitt antall.

Hvis den ortodokse kirke under tsaren skulle ha klarlagt hvilken rolle den spilte i nasjonens liv, måtte den bare ha regnet med de ekte russiske troende med deres gade, enkle og trofaste fromhet. Den måtte ha sett bort fra de tall en kom til ved å telle opp dåpsattestene. Disse måtte — f. eks. i Sibiria — nærmest betraktes bare som sertifikat for borgerskap. Det ville da antakelig ha vist seg at den ortodokse kirke rådet over mindre enn halvparten av hele befolkningen. Blant disse tilhørte en alt overveiende del den strevsomme, uopplyste, men varmhjertede bondebefolkning, de sanne etterkommere av middelalderens russere, grove og enkle mennesker med et mildt og barnlig sinn. De dannet Øst-Europas bolverk mot de mongolske og muhamedanske horder som trengte inn fra syd og øst og mot hedninger og senere protestanter som strømmet til nordfra.

Men hva med de millioner av innbyggere i det russiske rike som var utenfor den ortodokse kirke og som for det meste tilhørte en annen folkegruppe enn russerne? De fleste falt inn under det vi kan kalle «de utenlandske misjonsområder». Mange utenforstående iakttagere er ikke tilstrekkelig oppmerksom på hvilken stor del av Russlands befolkning og hvilke veldige arealer i virkeligheten var misjonsmarker, sett fra den ortodokse kirkes

standpunkt. Det tragiske er at Russland aldri klarte å komme ut over misjonsstadiet. Historisk og geografisk avskåret fra det øvrige Europas kristenhet, kjempet Russland for å gjennomsyre sin usiviliserte masse av hedninger, men ikke før var enkelte resultater oppnådd, før herskernes erobringer førte nye tall av hedninger til riket.

Slik er historien om Russlands umåtelige geografiske ekspansjon fra det 16. århundre og framover. Dette folket som ennå sto på et middelaldersk kulturtrin, med meget begrenset og utilstrekkelig organisasjon, med bare ytterst primitive transport og kommunikasjonsmidler, skapte seg et kolossalt imperium som forårsaket nesten uovervinnelige problemer for den ortodokse kirke. Og mens kirken burde ha gått inn for å kristne hedningene i den østligste del av riket, ble den tvunget av den infiltrerte nasjonale politikk til å kaste bort tid og krefter i et forgjeves forsøk på å omvende finner og estlendere fra protestantismen, polakker og unierte fra katolisismen.

I de endeløse skoger og veldige sletter i nord levet lapper og samojeder mest som hedninger. Selv der kristendommen virkelig hadde nådd dem og til en viss grad influert på dem, beholdt de likevel sin primitive naturreligion og sine hedenske ritualer. I enkelte grenseområder av det europeiske Russland, særlig i nord og Uraltraktene, fantes det et fenomen som de ortodokse kalte «dobbelttroende» (Dvoieverie), dvs. folk som utadtil sto knyttet til den ortodokse kirke, men som i hemmelighet lå under for sin gamle religions praksis og overtro, som de ofte tillå større betydning enn kirkens sakramenter og gudstjeneste.

Ved den sydvestlige grense hadde baptist-sekter gjort et stort innhugg, særlig omkring Karkov. Denne sekt ble først holdt innen visse grenser, men i 1917 da statskirken mistet sin makt, vant den stadig nytt terreng. Med sin enkle organisasjon uten noe innviklet hierarki og ved sin sterkt følelsesmessige appell svarte den til manges krav. Hva som ellers måtte være usikkert angående Russlands religiøse liv, er det i hvert fall sannsynlig at baptistene i sør har formert seg kraftig. De opplysninger som er tilgjengelige bekrefter dette.

En liknende innflytelse som den baptistiske fikk de sterke tyske kolonier som hadde vært bosatt ved den nedre del av Volga siden det 18. århundre. Selv om disse etterhvert antok en russisk livsform, betydde det ikke på noen måte at de alltid sluttet seg til den ortodokse tro. Og om de virkelig gjorde det, skjedde det som oftest ut fra rent sosiale hensyn. Derfor var heller ikke de tyske innflyttere noe aktivum for den ortodokse kirke.

I landet mellom Krim og Kaukasus har Islam hele tiden hatt makten, og det var ikke før i årene mellom 1783—1787 at landstrekningene i nord og øst for Sortehavet kom under russisk kontroll. Selv før dette tidsrom hadde den russiske makt bredd seg bare langsomt og gradvis over de svære strekninger i det sydøstlige Russland. I århundrer holdt tartarherredømmet seg. Således forble Volga gjennom mange generasjoner kristendommens ytterste østlige grense, og selv da kristendommen trengte fram til Ural var det vanskelig å utrydde alle spor av Islam.

Først i midten av det 16. århundre ble Volga en helt

russisk elv og ekspansjon også østover elven ble mulig. Byen Kazan f. eks., som på mange måter er så typisk russisk og berømt blant de ortodokse for sin Ikon av den Hellige Jomfru, ble grunnlagt som hovedstad for en tartar-khan, og ble først erobret av russerne i 1552. De veldige strekninger mellom det Kaspiske Havs sørlige bredder og Afganistan og India i øst har tilhørt det russiske rike i mindre enn ett århundre og er enda så godt som helt befolket av muhamedanere av forskjellig rase. Virkelige russere finnes bare i garnisonsbyene og i andre regjeringsentra.

Men Islam var bare en liten del av misjonsproblemet. De endeløse landstrekninger i det usiviliserte Sibiria bød på enda større vansker. Her hersket en merkelig blanding av alle slags hedenske ritualer og fetishdyrkelse, og misjonsarbeidet ble vanskeliggjort ved mangelen på kommunikasjonsmidler, muligheter for oppdragelsesarbeide blant de innfødte, og de lettelser den moderne sivilisasjon byr på. De kirkelige autoriteter stilte seg dog på ingen måte likegyldige til problemene, religiøse bøker ble oversatt til over 20 språk, penger ble samlet inn til arbeidet og misjonærer utdannet. Da jernbanene ble bygd og myndighetene støttet emigrasjonen til Sibiria, økte den russiske befolkning raskt og bidro stort til at ortodokse menigheter og misjonsstasjoner kunne opprettes.

Merkelig nok prøvde misjonsvirksomheten aldri for alvor å ta opp det veldige arbeid med å omvende muhamedanerne. Toleransen overfor Islam går helt tilbake til midten av det 13. århundre da tartarene første gang utbygde et vennskapelig forhold til de kristne russiske biskoper. Det var antakelig av praktiske og taktiske hensyn at tsaren aldri oppmuntret kirken til å verve proselyter blant muhamedanerne.

Omgitt som den var på alle sider av forskjellige folkeslag som stadig øket ved nye erobringer, var det naturlig at den russiske kirke fant misjonsproblemet temmelig uløselig, — dette igjen på bakgrunn av de meget begrensede og gammeldagse hjelpemidler regjeringen den gang kunne stille til rådighet. Likevel ble det gjort forsøk på å omvende buddhister, Lamatilhengere og avgudsdyrkere i Sibiria. Og til tross for det ubegrensede behov for misjonærer i deres eget land, har Russland merkelig nok siden midten av det 19. århundre, kunnet sende misjonærer til både Kina og Japan da de selv mente at de som halv-orientalere var de naturlige kristendomsforkynnere i det fjerne Østen.

Med alle disse vansker tyngende på seg og med de veldige misjonsproblemer ennå uløste, møtte den ortodokse russiske kirke i 1917 revolusjonen.

Vår biskop hedres

Ved en høytidelighet i går i den nederlandske legasjon i Oslo overrakte minister Luden på vegne av H.K.H. Storhertuginnen av Luxemburg kommandørkorset av den luxemburgske Ekekrone-orden til hs. høyærv. biskop dr. Mangers.

Vi skal i neste nr. av bladet komme tilbake til begivenheten.

DEN ÅRLIGE KOLLEKTDAG FOR ST. OLAV

Søndag 7. november — Allehelgensfest.

I årets løp er vårt blad gjerne så altfor ofte den store oppslagsøylen for innsamlinger og pekuniære støtteaksjoner. Ingen kan vel nekte at «St. Olav» her i årenes løp har vist tjenersinn og generøsitet. Mens bladet selv sliter hardere enn folk flest aner med en ussel økonomi, har det hatt den lykke iallfall alltid å kunne være til tjeneste når en sak skulle fremmes, en institusjon hjelpes, et tiltak gjennomføres, en person hedres eller lønnes.

Denne åpne velvilje i alle retninger blir tatt som en selvfølge. Vi synes også selv det er selvfølgelig. Ingen er mer overbevist enn vi om at pressens støtte er uunnværlig i nærsagt all innsats for Kirken i dag.

Vi ville nødig kreve noe igjen. Men vi må be om at alle forstår dette dypere enn hittil: At jo sterkere den katolske presse står, desto sterkere står alt det vi så altfor lettvint kaller «vår felles sak».

Vi vet at mange kan si: «St. Olav» bør kunne bære seg selv økonomisk. — Jo, det kan det. Det kan f. eks. begrense opplaget til de betalende abonnenter. Det kan fylle et par sider med «velgjørenhetsannonser». Det kan heve prisen for foreningsannonser. Det kan la de dyre klisjéene til illustrasjonene spart.

Men hva har man igjen???

Andre kan si: «St. Olav» er et Vikariatsanliggende.

Jo. Men som organ har det en ubegrenset mulighet. Ti-tusener av nordmenn ville ha godt av å få et katolsk tidsskrift. Vårt illustrasjonsmateriale er nærmest utømmelig. — Altså bare øse på?

La oss være nøkterne: Det er hver enkelt katolikks idealisme og offersinn vi trenger. Det er nok mulighet for at «St. Olav» økonomisk vil kunne bære seg.

Men er det alt?

Som kjempende Kirke vil vi tape på det.

Ekspansjon er det store løsen i vårt arbeide. Derfor er det det at vi appellerer til hver enkelt når vi appellerer her i dag, når presten i kunngjøringene på Allehelgensdag — i alle helgeners navn — ber om et offer i den moderne evangeliserings navn.

ST. OLAVS EKSP. HAR MOTTATT FØLGENDE BIDRAG TIL MINNESTEN OVER MGR. K. KJELSTRUP

Ingrid Suleng	kr. 20.—
Fam. Stodola, Raufoss	» 10.—
Erling Brucc	» 25.—
	kr. 55.—
Tidligere innkomet	» 1775.—
I alt	kr. 1830.—

Fornyelse av religiøs kunst i Frankrike

Det er et oppmuntrende tegn at noen av Frankrikes største kunstnere, bl. a. malerne Henri Matisse, Braque og Fernand Leger og arkitekten Yves le Corbusier har vendt seg til kirkekunsten i den senere tid.

På samme tid har mange franske prester gått til kamp mot den sentimentale «kunst» som har prydet storparten av kirkene i de siste par hundre år, og mot de mange forretninger som driver stort salg av fromme statuer og bilder med religiøst motiv, men uten noen som helst kunstnerisk verdi. To dominikanere, Fr. Couturier (som vi kjenner fra Dominikanerkirken og St. Katarinahjemmets kapell i Oslo) og Fr. Regamey har holdt en serie prekener for «levende kunst» i religionens tjeneste. Blant tilhørerne var ledende religiøse personligheter fra hele Frankrike. En annen prest, abbed Morel, har gjort seg til forkjemper for moderne kunst og i særdeleshet for Picasso, hvis verker han kommenterer i forelesninger ved Sorbonne universitet eller i store møtehaller.

Denne kampanjen blir støttet ved at man har gått i gang med å bygge og planlegge en rekke nye kirker, ofte i ny form og dekorert av kjente kunstnere.

En av disse, i nærheten av Megeve i de franske alpene, er bygget i samme stil som fjellhyttene. Fasaden er dekorert med en mosaikk av Leger i strålende farger. Glassvinduene i kirken er utført av Rouault, en av Frankrikes største religiøse malere. Dessuten kan nevnes et stort billedteppe av Lucat, som forestiller apokalypsen, en madonnastatue av den jødiske kunstner Lipschitz, en mosaikk av Matisse og et maleri av Pierre Bonnard som døde i fjor. Det hele gir kirken stor skjønnhet og trekker en mengde turister i tillegg til de troende.

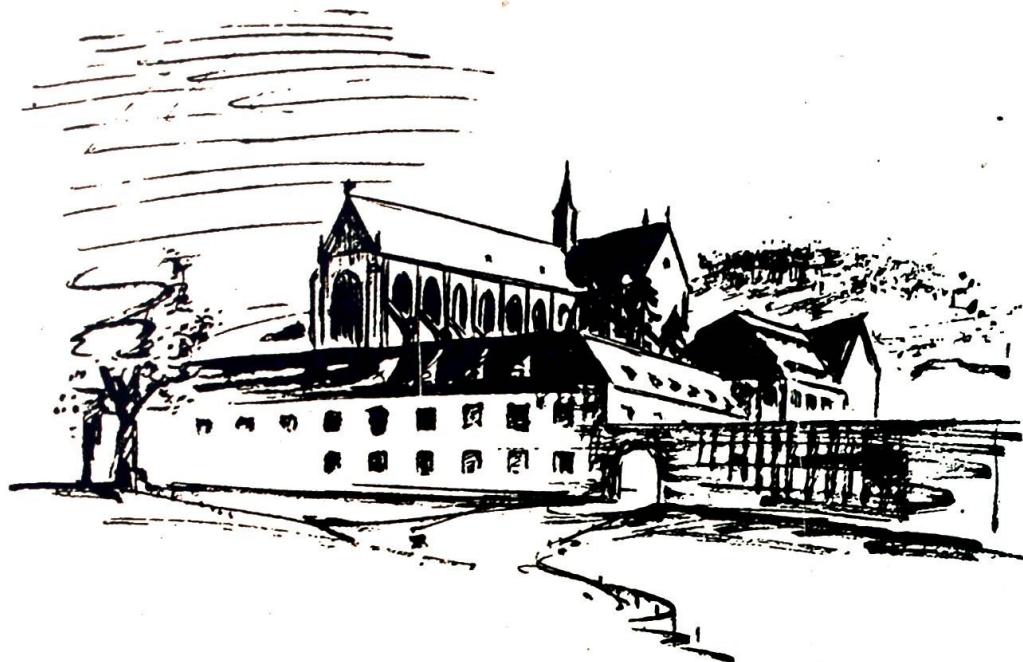
Matisse har selv oppsyn med en annen kirke under bygging, i St. Paul de Vence, ovenfor Nizza. Skjønt han nå er en mann på 79 år, arbeider han flere timer om dagen på glassvinduene, de sorte og hvite mønstrede keramikkplatene til veggene og korsveien.

En tredje kirke, ennå dristigere utformet, skal bygges i St. Baume fjellene i Provence, viet til St. Maria Magdalena som ifølge legenden på stedet døde der i en grotte. Det er en stor basilika som skal bli et internasjonalt pilegrimssentrum, og den franske arkitekt Yves le Corbusier, som planla palasset for Nasjonens Forbund i Genf, skal tegne den. Inngangen til kirken vil bli en tunnel som skråner svakt nedover til 150 fot under St. Maria Magdalenas grotte. Kirken selv skal formes som et amfiteater og vil stå i forbindelse med utenverdenen ved en rekke naturlige kløfter i fjellet. Folk kan da stå der ute og høre sang og musikk fra en usynlig kirke under dem.

For å vekke publikums interesse for kirkekunsten, er det blitt åpnet en rekke utstillinger, og konserter med liturgisk musikk. En utstilling av religiøs kunst fra de primitive til nåværende kunstnere er blitt åpnet i Avignon, i kapellet til det berømte Pavepalasset. Rouault, Gleizes, Daragnès, Goerg og Lurcat er blant utstillerne.

Denne fornyelse av religiøs kunst etter mer enn ett århundre i dødvannet er muligens en følge av de vanskelige og usikre leveforhold i Frankrike etter krigen. Og den står ganske sikkert i sammenheng med den alminnelige religiøse fornyelse i Frankrike i de senere år.

TIL DOM- FEST I KØLN

V.

Ungdomsborgen i Altenberg.

I denne siste artikkel i serien skal samles noen inntrykk fra begivenheter i og for seg helt forskjellige. De kunne være emner for helt egne kapitler, men for ikke å trekke beretningen for meget ut, skal de her tas under ett. Dermed skulle Dom-jubileet vel fra vår side være «dekket».

16. august, dagen etter den store hovedfesten på 700 års dagen for Kölner-domens reising, satte gjestene med kardinallegat Micara i spissen kursen mot Altenberg i Dhünnatal, nordøst for Köln. Her, avsides i en trang dal med skogkledde skråninger, ligger den berømte Walddom med en tre-fløyet tre-etasjes hvit murbygning like ved. Opprinnelig var Haus Altenberg et cistersienser-åbbedi, reist i det 12. århundre. I dag er det midtpunktet for Vest-Tysklands ungdomsarbeide. Selve kirkebygget er en åpenbaring av reneste gotikk, reist i grønlig sandsten, praktisk talt uten vegger, med en krans av søyler og strebeverk og slanke vinduer i glass-maleri. Merkelig nok har

kirken ikke noe tårn, bortsett fra et lavt klokketårn. Men harmonien er fullkommen.

Ved siden av denne ungdommens domkirke ligger ungdomsborgen hvit og fin. Her har det tyske katolske ungdomsforbund sitt hovedsete, med generalsekretariatet, ungdommens eget forlag og bladet «Die Wacht». Bak de rolige fasader arbeides det intenst. Hit kommer de forskjellige arbeidsgrupper innen den vidt omfattende ungdomsorganisasjon og holder studie- og arbeidsuker. Alt ligger så glimrende til rette: hensiktsmessige kontorer og rommelige saler — og ved siden en kirke som kan romme sine 5 tusen! Det er her linjene trekkes opp for det uhyre vanskelige ungdomsarbeide i etterkrigstidens Tyskland. Med sine 750 000 medlemmer er det tyske katolske ungdomsforbund i dag den mektigste organisasjon i riket, — her gjelder det å arbeide målbevisst.

President Benes døde som katolikk

Ifølge en melding fra Chicago gjennom CIP foreligger der sikkerhet om at ex-president Edvard Benes døde som katolikk. Han mottok Kirkens sakramenter fra Prags erkebiskop Josef Berans hånd, heter det nylig i den Benediktinske Presse i Bohemia som utgir flere aviser på tsjekkisk. Dr. Benes var ved full bevissthet da erkebiskopen besøkte ham, viste sin varme takknemlighet overfor Kirkens høye representant og sovnet trygg og lykkelig inn i døden.

Erkebiskop Beran forrettet også den kirkelige ritus på kirkegården Sezimovo Usti.

Det var alminnelig kjent at president Benes ikke viet megen tid til religiøse spørsmål og problemer i sin levetid, men det er likeledes kjent at han aldri handlet mot den katolske Kirke.

Den fordragelige tilstand — «Modus Vivendi» — som hersket mellom Vatikanet og Tsjekkoslovakia var dr.

Benes' verk, og den store eukaristiske kongress som ble holdt i Prag i 1935, der den nåværende pave representerte den Hellige Stol, ville ikke ha kunnet finne sted i landet hadde den ikke fått den støtte den fikk hos president Benes. Dr. Benes har aldri — som mange har formodet — benektet sin katolske tro, skjønt han mange ganger har vært under press i den retning fra anti-katolske og ateistiske organisasjoner.

Ved å forsones sin sjel med Gud og forberede seg på evigheten har dr. Benes ved denne siste handling med all tydelighet vist at dypest sett var han klar over hvilken åndelig basis hans arbeide hvilte på. Som den som vendte den marxistiske verdensanskuelse ryggen, ønsket han heller ikke å bli kremert, men uttrykkelig ønsket en kristen jordeferd. Det meldes for øvrig fra Paris at en requiemmesse er blitt holdt der i anledning ex-presidentens død. Mange tsjekkosllovakiske flyktinger overvar sørgehøytideligheten og bl. a. var en representant for kardinal-erkebiskopen av Paris til stede.

Hvor viktig dette arbeide er, ble med all tydelighet understreket av Pave Pius XII i et brev som nettopp var innløpt til Altenberg i de dagene vi var der. Brevet var rettet til forbundslederne Josef Rommerskirchen og Ludgera Kerstholt. Den Hellige Far minner her om særlig to ting: Likesom krigens offer av unge menn har brakt krise i ekteskaps spørsmålet, slik har decimeringen av mannlig ungdom også brakt alvorlig svikt i prestekallene. Det andre som paven understreker er selve *ungdomsbegrepet*: «Ungdom er ikke noe i seg selv avsluttet, ferdig og blivende. Ungdomstiden er forberedelse, utvikling henimot det modne kristne menneske. Ungdom viser nødvendigvis til noe utover seg selv. Ungdommens mål kan ikke begrenses av ungdommens alder. Mennesket på troens faste grunn, voksent for livets krav, det er ungdommens sanne mål. Det er derfor naturlig og viktig at de unges organisasjoner står i et sunt forhold til de voksnes, og at dette forhold er gjensidig.» En la med glede merke til en annen setning i Pavens brev til ungdomslederne, nemlig: «Hva de tyske krigsfanger angår, er det vårt håp at de kan være tilbake i sitt hjemland ved utgangen av dette år.»

Når paven trekker disse punktene fram, skjer det jo på grunnlag av innhentede informasjon. At de rørte ved problemenes kjerne, fikk vi daglig føle, ikke minst her i Altenberg.

Når kardinal Frings derfor ville vise hvor det første dagsverk i gjenreisningens tegn under Domjubileets auspisier burde øves, var det symbolsk sett en fulltreffer å velge ruten til *ungdomsborgen* alt første dagen i det nye hundreåret for Domen.

Etter at det offisielle program var slutt her, falt det slik at biskopene Mangers, Müller (Sverige), Picard de la Vaquerie (den franske armé-biskop) og en syd-afrikansk misjonsbiskop fikk en særlig innbydelse til å stifte nærmere bekjentskap med tysk-katolsk ungdomsbevegelses øverste ledere. Det høyst vellykkede møte fant sted hos Mgr. Wolker, ungdomsbevegelsens primus motor i Tyskland.

Det var ved denne leilighet at hilsener ble utvekslet mellom det norske og tyske katolske ungdomsforbund. Foruten ovennevnte biskoper var signatarene til hilsningsbrevene til stede (jfr. side 260).

På utstilling av moderne kristen kunst.

I forbindelse med jubileet hadde byen Köln fått i stand en ganske interesseant utstilling av kristen nutidskunst. Den holdt til i utstillingshallen bak det totalt ødelagte Schnütgen-museum på Rhinbreden hinsides Domen. En gikk dit med urolige forventninger med tanken på hva som menes med nutid. For Tysklands vedkommende må en iallfall trekke fra de siste femten år... skulle en tro.

Men her kunne en finne behagelige overraskelser. Nå skal en ikke stole meget på et lekmannsblikk, men en skulle vel kunne våge å si at den moderne tyske tekstilkunst — her tales om kirkelig kunst — kan fremvise meget respektable arbeider. Materialet kunne være ytterst primitivt — messehagel av grov strief. eks. — men oppfinnsomheten ved mønstrene i pakt med stoffet var ofte både raffinert og djerv. De

gotiske messehaglener virket avgjort for tunge og budte i avslutningen — her kunne en være fristet til å gå og justere litt med saksen! Maleriene var en skuffelse. Surrealistiske Kristus-skikkelser med forvridde, desperate trekk brakte tankene hen på gasskammerscener og brutal tortur. Er det iakttageren som tar feil når han snur seg fra et slikt bilde? Det er godt mulig.

Utstillingen var tenkt langt større enn den i virkeligheten ble. Riktignok het den «Internasjonal utstilling», men foruten Tyskland var bare England, Frankrike, Sverige, Østerrike og Sveits representert. Av anslagsvis 12—1300 numre hadde Tyskland over halvparten. Norge var på en måte representert ved Sveriges utstilling av Henrik Sørensens utkast til alterbilde i Linköping-domen.

På visitt i I. G. Farbenindustrie i Leverkusen.

Som Leverkusens gjester hadde vi mange behagelige forpliktelser. Den siste var å ta imot en innbydelse til å bese de verdensberømte kjemiske verker Bayer som hører under I. G. Farbenindustries viktige konsern. En spurte seg straks hvordan anleggene var kommet så pass uskadd fra bombingene under krigen. Omkring lå resten av industrien mest i ruiner. Det ble opplyst at den internasjonale kapital ikke var særlig hissig på å få Bayer-verkene utslattet. For det første var storparten av aksjene på motstandernes hender, dernest var verkene eneproducenter av viktige medisinske kjemikalier som motparten hadde interesse av å komme i besittelse av — før eller siden.

De to 125 m høye skorsteiner sto der ennå, og mellom dem det såkalte Bayer-kors — en kolossal lysreklame som måler 70 m i tverrsnitt og med 12 m høye bokstaver.

Det som særlig interesserte var den medisinske avdelingen, samt utstillingssalene for ferdige produkter, bl. a. fargestoff og silke. Produksjonen var i god gjenge, og takket være rolige arbeidsforhold fant direkte eller indirekte henved 10 000 mennesker sitt levebrød her.

Etter omvisningen som ble ledet av to av direktørene, ble der gitt middag til ære for biskopene Mangers, Müller og Fleischer ledsaget av byens borgermester og ordfører.

Det ble utvekslet taler, og i sin helt igjennom kristent inspirerte velkomsttale uttalte generaldirektøren sin dype glede over besøket av de utenlandske kirkens menn som med egne øyne kunne være vitne til at Bayer-verkene var et foretagende hvis ledere bare strevet etter dette ene mål: gjennom framstillingen av anerkjente og stadig bedre medisiner å bidra til å lindre menneskenes nød og tjene menneskeheten i det gode. Nettopp i de dager hadde domstolen i Nürnberg frifunnet Leverkusen-anleggene for enhver befatning med krigsnyttig produksjon. Det som særlig slo en ved disse ledende menn, var deres opphøyede alvor og fornemme beskjedenhet.

Til erindring om besøket fikk alle 10 gjestene hver sin store eske med prøver på Bayer-medisiner, ledsaget med generaldirektørens lune ønske om at vi aldri fikk bruk for dem!

På en nedbryten trapp til jernbanestasjonen i en ødelagt storby sitter en liten pike alene. Hun kan være 11—12 år gammel. Klærne og den altfor trange lille kappen er skitne og i ustand. De bare føttene stikker ned i et par altfor store støvler. Håret henger i strigler om et grått og magert ansikt. Det er slett ikke noe barnslig ved ansiktet, en leser snarere lidelse og hårdhet fra et kjærlighetsløst liv, skuffelsens bitterhet der. Øynene likner slukkede lys som stirrer ut i tomheten eller glir hen over strømmen av forbipasserende uten å støte på noe. Håpløshet, likegyldighet, men også lur forslegenhet taler ut av disse øynene. Et lett høstregn faller fra en disig himmel. Hva bryr barnet seg om slikt! Det har likevel ikke noe hjem å gå til, — ser ikke noe mål, kjenner ingen kjærlighet.

Noen vil kanskje si: Et slikt bilde kan en overalt og til enhver tid støte på.

Jo. Men det er typisk for stedet og tiden og derfor så ganske særlig rystende er den kjensgjerning at ingen av de mange hundrer som jager forbi, har et blikk for barnet, at ikke forbauselse eller angst er å lese på et eneste ansikt, at ingen mann og ingen kvinne stopper opp litt, gir det noe eller i det minste har et oppmuntrende ord til overs eller et medlidende blikk.

Alle disse mennesker som jager til toget, er selv ute i hardeste nød. De har selv sett alt det jordiske gods deres hjerter hang ved splintres og brennes, og de har mistet de mennesker som stod dem nær i livet. De holder til i et kjellerhull eller sammenstyrtet hus. De har ikke noe fast tak over hodet og ikke noe vindu som er tett for storm og regn. Deres eneste trofaste ledsager er sulten. Førrige vinter var hard å komme igjennom. Sommerens sol og tørke rakk ikke å drive alt det våte og vonde helt ut av kroppen igjen. Hva vil fremtiden bringe? Hvordan blir den nye vinter? Hvordan skal en komme seg igjennom neste vinter? Hva skal barna spise? Hva skal en kle dem med? Hvordan verne dem mot kulden?

De haster og jager videre for å komme forut for nøden, bruker sine svinnende krefter for å vinne kappløpet — og dog vet de at nøden er sterkere og hurtigere på foten, og at de aldri vil kunne klare å bli herre over sin nød av egne krefter. De har så mange sorger og bekymringer å stri med selv, at de ikke lenger øyner andres nød. Selv en fillette, trøstesløs, fortvilet liten pike som sitter i regnværet der på jerntrappen, ser disse jagende mennesker ikke, og de føler ikke den stumme og dog så skrikende anklage fra de stakkers barneøynene.

Slemmere enn de sammenstyrtede byer er det brutne håpet hos alle dem som står foran intettheten: de fattige som var og de nye fattige som er blitt drevet fra hjem og familie, de nye tiggerne som tigger brødskorper for sine barn, disse alle, som fortviler overfor Gud og mennesker, de syke og de gamle som er blitt stående med tomme hender i sin livsaften.

Den kristne Caritas — Kirkens hjelpeorganisasjon — stillet overfor denne gjennomgripende nød, var Dom-festens siste, men også alvorligste appell til oss som kom utenfra.

I. H. K.

„Breve til Menneskene“

«Breve til Menneskene» er oversatt til dansk av Johannes Jørgensen, som også har forsynt boken med et forord. Brevene foregis skrevet av Pave Celestino den Sjette som aldri har eksistert, men skyldes i virkeligheten Giovanni Papini, den berømte forfatter til «Kristi Livs Historie». Papini har valgt å tale i Celestinos navn, fordi denne «levde i en tid som meget likner vår egen, en tid full av omveltninger og blodsutgytelse ... Likesom nå for tiden syntes menneskene greppe av et uhyggelig vanvid, glemte eller fornekta alt som heter rettferdighet og kjærlighet. Men Celestino tiet ikke — han ga ikke etter for fristelsen til å være feig — den feighet som ofte går under det hederlige navn forsiktighet. Han talte rett ut. Hans Brev kan «også i vår tid opplyse, oppmuntre, veilede, gripe og oppflamme. De er ikke adressert alene til Kristne, men til alle mennesker, til alle samfunnsklasser, til alle folkeslag og ganske særlig til alle dem som tenker og lider.»

I sitt forord sier Johannes Jørgensen, at det ikke er sovedråper Papini serverer. Det første av de sytten brev er adressert til «alle dem som kaller seg kristne», det annet bærer adressen: »til prestene», det tredje «til munk og annet klosterfolk», dernest følger «til teologene», «til de rike», «til de fattige», «til makthaverne», «til borgere og undersåtter, «til kvinnene», til dikterne», «til historikerne», «til vitenskapsmennene», «til jødene», «til protestantene», «til dem, som ikke kjenner Kristus», «til dem som ikke tror på Gud», og — til aller sist — «til alle mennesker».

*

En leser denne boken med beven. Det er vanskelig, for ikke å si uoverkommelig å bygge opp en saklig vurdering av disse «brevene». En bør huske hvem Giovanni Papini er: Han er den mannen i dag som i åndens verden kan sammenliknes med «den praktiske verdens» Winston Churchill: Rik på erfaringer etter et langt liv i kamp i forreste linje. En kan derfor ikke annet enn beve under drønnet av forfatterens veldige ord. Ofte går selve ordflommen over sine bredder, som f. eks. i brevet «Til dikterne». Men i andre brev, som f. eks. «Til de fattige» er han mesterlig og avslører aldri uten også å peke på veien å gå.

Boken har vakt diskusjon overalt hvor den har trengt igjennom. Den er uten tvil det betydeligste den store italienske dikter har skrevet. Men det betviles om den har forutsetninger for å bli riktig vurdert og forstått her i Norden.

ihk.

Bøker inngått til redaksjonen

Giovanni Papini: «Breve til menneskene fra Pave Celestino VI» På dansk ved Johannes Jørgensen. Gyldendal, København, 1948, 140 s. Dkr. 7.50 hft.

Ivar Welle: «Norges Kirkehistorie». Lutherstiftelsens Forlag, Oslo 1948. 393 s.

Prof. dr. O. Hallesby: «Daglig fornyelse». Lutherstiftelsens Forlag, Oslo 1948. 372 s.

Dessuten har Herders forlag i Wien sendt følgende bøker: Dr. Josef Staudinger, S. J.: «Das Schöne als Weltanschauung im Lichte der Platonisch-Augustinischen Geisteshaltung.» 333 s. Sfr. 10.90 (innb.)

Alots Dempf: Selbstkritik der Philosophie und vergleichende Philosophiegeschichte im Umriss.» 348 s. Sfr. 18.— (innb.)

Jesus, Salvator saeculi redemptis

— hymne til laudes på Alle Heilagmanna dag —

— Breviarum Nidrosiense —

Kom, Jesus, folkefrelsar kjær,
ver dine atterløyste nær,
og bed, du Herrens milde mor,
um frelsa for kvar syndar stor.

De engleherar i hans slott
og høge feder, bed vår drott
med hans profeter, at me må
for all vår synd forlating få.

Du døypar, Kristi fyrebod,
du lykkjelberar, ver oss god
med hans apostlar løys dei band
som oss til syndi binda kann.

Å, høyr oss, heilag martyr-kor
Guds truvedkjennarflok på jord,
de reine møyar, gjev de må
med dykkar bøn oss reine två.

De munkar som for trona stend
og alle himlens heilagmenn,
gjev me på dykkar fyrebøn,
med dykkar hjelp fær livsens løn.

Lov, æra, makt og heider er
Vår Drottins, Fader, Sonen kjær
og Heilag-Anden, ein og tri
i alder og i ævetid.

Eldste kjeldor italienske frå 9. hundradåret og
franska frå 10. hundradåret. I det romerske brevi-
ariet tek hymna til med ordi: *Salutis aeternae dator.*

På norsk ved R. F.

«Familietidsskrift»

På akademikerstevnet i Kristiansand i sommer kom en del unge foreldre overens om at man skulle forsøke å skape kontakt mellom katolske familier i de nordiske land. Et stensilert skrift kunne tjene som en første bro mellom familiene. I dette skriftet kunne man bringe oversettelser av utenlandsk litteratur om ekteskaps- og familiespørsmål og kommentere dem slik at de ble tilpasset til de nordiske land og diskutert ut fra nordiske forhold.

Et slikt «Familietidsskrift» i stensilert form foreligger allerede med to nummer. Vi skal komme tilbake til dette glede-
lige og prisverdige tiltak og foreløpig bare opplyse om at magister Daniel Haakonsen, Oslo, står for redaksjonen, og kontorsjef H. W. Gullestad, Bergen, for utgivelsen og distribuering.

UTLANDET

VATIKANET. Kardinal Piazza, patriark av Venedig, er blitt utnevnt til sekretær for Konsistorial-kongregasjonen som avdøde kardinal Rafael Rossis etterfølger. Likesom kardinal Rossi tilhører også den nye sekretær karmelittordenen.

AUSTRALIA. *Verdens yngste biskop?* Ifølge den kirkelige lovbook er fylte 30 år minimumsalderen for at en kan bli valgt til biskop, samt at minst fem år er gått siden presteordinasjonen.

Nå gjør Australia krav på å ha verdens yngste biskop, idet den 31 år gamle pastor Guilford Young nylig ble utnevnt til hjelpebiskop for erkebiskopen av Canberra og konsektrert for ledet. Til sammenlikning kan nevnes at den nestyngste biskop i Australia er 42 år gammel.

Biskop Young har studert ved Propaganda-kollegiet i Rom, var en fremragende student og tok med glans doktorgraden i teologi — også i oppsiktsvekkende ung alder.

OBERAMMERGAU. Ledelsen av de verdensberømte pasjonsskuespill i Oberammergau i Sør-Tyskland har avslått en henvendelse fra Hollywood om tillatelse til å filme handlingen ved den fornyede oppførelse i 1950. Et liknende avslag ble gitt i 1921. Man ønsker ikke at der skal gjøres forretning med pasjonsskuespillene.

VATIKANET. U.S.A.'s utenriksminister, George Marshall, ble mottatt i privat audiens av Pave Pius XII i sommerresidensen på Castelgandolfo tirsdag den 19. oktober. Ifølge det offisielle kommuniqué i «L'Osservatore Romano» ble «forskjellige spørsmål til beste for menneskeheten og fredssaken» diskutert.

VATIKANET. *Paven velsigner 1500 blodgivere.* 1500 blodgivere holdt møte i Rom nylig, og deltakerne ble også mottatt i audiens av den Hellige Far. Paven holdt en gripende tale til dem, der han ut fra betraktninger over den kraft som på overnaturlig plan er blitt menneskene til del ved Kristi blod, beskrev de frivillige givere av eget blod for andres skyld «stridsmenn for en rettferdig og hellig sak».

POLEN. Polens primas, kardinal August Hlond, erkebiskop av Gnesna og Warsjava, døde den 22. oktober. Meldingen har brakt sorg over hele den katolske verden. I den kamp Polens kirke må føre for samvittigheten, friheten og menneskerettighetene stod kardinal Hlond på den ytterste post, klok og sterk.

Doden skyldes de alvorlige komplikasjoner som inntrådte etter en blindtarmoperasjon den 14. oktober. Omkring 20. oktober begynte legene å frykte det verste, og kardinalen på om å få motta den siste salving. Vatikanet ble underrettet, og man forstod der at kardinal Hlonds liv ikke stod til å redde. Over hele Polen fulgte folket med trist bekymring legenes bulletiner og søkte til kirke og bad for kardinalens liv. Trass nye kirurgiske inngrep og en rekke blodoverføringer inntraff ingen bedring i tilstanden, og fredag morgen 22. oktober sovnet Polens store sønn, kardinal August Hlond rolig inn.

Kardinal Hlond ble 67 år gammel og hadde båret kardinalverdiget siden 1927.

B A S A R

St. Olavslaget i St. Olavs menighet, Oslo, vil i tiden 14.—22. novbr. holde basar til inntekt for kirkelige formål. La oss alle samlet gå inn for arrangementet, og vi ber på det varmeste de som kan å sende inn gave-
gjenstander som mottas i St. Olavs prestegård, Akers-
veien 5 III. **STYRET.**

Ungdomsdagen 31. oktober

Kl. 8.15: Dialogmesse i St. Olavskirken. Hs. Høyærv. Biskopen preker.
» 11.00: Levitthøymesse m. preken av fransiskanerpater Otto Hansen.
» 19.00: Festandakt i St. Olavskirken.
» 19.30: FESTMØTE i Akersv. 5. *Menu:* Lapskaus — epler — kaffe. Underholdning.
Entré kr. 3.00. Arrangør: O. K. U.

Mariakongregasjonen, Oslo.
Møte onsdag den 3. nov. kl. 19.30
i St. Josefskapell. Deretter selskape-
lig samvær i foreningslokalet; frk.
Grydeland kåserer over emnet: «Sol-
odden feriekoloni blir til».
Søndag den 7. nov. felleskom-
munion.

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO
ALT I FOTO

OSCAR J. HANSSEN

Haugesund

Brilleoptik — Fotooptik

Alt for sykepleien

T. S. JACOBSEN

Begravelsesbyrå

Ullevålsv. 1, Oslo.

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1701

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

VELKOMMEN TIL

SUNDT

BERGENS STORE FORRETNING

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.

Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo.

Tlf. 41 07 76.

Tapeter — Linoleum.

Spesialforretningen i

RUSTFRITT STAL

for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II (Morgenbl. gård)

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Trykksaker — Protokoller

Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

FREDRIK HVEDING

Tekn. Kem. Fabrikk og Farvehandel
Kirkegt. 3, Oslo

Telefon: butikk 42 30 63

kontor 42 15 22 - 41 60 79

NEBB

er stedet for

alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

Eivind Brosstad

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

Vognmannsgt. 8 - Oslo

*Bli
Lunde-kunde*

Vecktøy

Jernvareer

Kjøkkenutstyr

HAKON LUNDE

STORGATEN 24 - OSLO - TELEF. 42 65 05

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler